

Oliko Pietari kristikunnan ensimmäinen piispa ja paavi?

[Spara som PDF](#)

Katolisessa kirkossa on itsestään selvyys, että apostoli Pietari nähdään kristikunnan ensimmäisenä ja piispana ja paavina, sillä juuri Pietarin omaamassa virassa lepää koko paavius heidän mukaansa. Katolisen kirkon historioitsijat antavat myös ymmärtää, että Pietari tuli Roomaan ja siellä piti hallussaan piispan ja paavin virkaa 25 vuotta (paavi on aina ollut Rooman piispa) ennen kuin hänet Rooman keisari Nero lopulta ristiinnaulitsi ylösalaisin. Mutta pitääkö tämä historiankirjoitus paikkansa? Oliko Pietari Roomassa? Oliko hän piispa ja paavi? Oliko hän kirkon pää? En aio läpikäydä tätä liian yksityiskohtaisesti, mutta haluan jakaa joitain tosiasioita ja mietteitä Raamatusta.

Piispa

Ensin hieman selitystä sanasta *piispa*, joka tulee kreikan sanasta *episkopos*, mikä tarkoittaa ”seurakunnan esimies”. Tämä sana esiintyy Uudessa Testamentissa ja se viittaa silloin henkilöön, jolla oli tietty vastuu tietyn paikan kristityistä ryhmästä. Sanan alkuperäinen yksinkertainen sisältö on siis melko kaukana siitä, mitä useimmat ajattelevat tänään piispan olevan. Kun seuraavassa tekstissä kirjoitan piispoista varhaiskristillisessä kirkossa, niin näitä ei pidä nähdä korotettuina pappeina, joilla on piispansauva, hiippa, papin juhlapuvut ja muut tingeltangelit. Näe heidät sen sijaan yksinkertaisina kristittyjen ryhmän esimiehinä, sillä niin asiat olivat apostolisena aikana.

Vähän kirkkohistoriaa

Kesarean Eusebios (vuosina 263–339) oli kirkollinen kirjailija ja piispa Kesareassa alkaen noin vuodesta 313. Eusebios oli kaikkein oppinein kirkon sisällä tuona aikana. Hän muun muassa laati ensimmäisen kirkkohistorian ja häntä siksi kutsutaan ”kirkkohistorian isäksi”. Hänen kirjoitustaan pidetään siksi hyvin tärkeänä historiallisena lähteenä. Eusebios kirjoitti mm. seuraavaa apostoli Pietarista:

”Pietarin raportoidaan saarnanneen juutalaiselle kansalle kulkien läpi Pontuksen, Galatian, Bitynian, Kappadokian ja viimeisenä elinaikanaan, kun hän viipyi Roomassa, hänet ristiinnaulittiin.”

Tässä ei ole mitään tietoa siitä, että Pietarilla oli joku apostolinen työ Roomassa. Ei ole mitään tietoa siitä, että hän olisi ollut seurakunnan johtaja tuona aikana. Ei ainoatakaan kertaa kirkkohistoriallisessa kirjoitelmassaan Eusebios kerro mitään siitä, että Pietari olisi ollut piispa tai Rooman paavi. Asiat ovat sen sijaan voineet olla niin, että Pietari vangittiin ja vietiin Roomaan siellä tuomittavaksi.

Vanhimmassa luettelossa piispoista Roomassa ei ole mainittu Pietarin nimeä. *Irenaeus*, joka oli Ranskan Lyonin piispa vuosina 178-200, oli Smyrnan piispan *Polykarpoksen* opetuslapsi ja myös apostoli Johanneksen opetuslapsi. Tätä Irenaeusta voidaan pitää uskottavana todistajana sen ajan ”kirkollisissa” olosuhteissa. Hän luetteloi kaikki Rooman piispat, ensimmäisestä kahdenteentoista, joka oli *Eleutherus*. **Ensimmäiseksi** piispaksi Roomassa Irenaeus mainitsee *Linuksen*. Apostolinen konstituutio vuodelta 270 osoitti myös Linusta Rooman ensimmäisenä piispana.

Katolinen kirkko näyttää siis vääristäneen historiaa antaakseen voimaa sille paaviudelle, joka on koko katolisen kirkon perustuskivi! Tästä todistaa myös Raamattu.

Raamatun todistus Pietarista

Pietari mainitsee itsensä **apostoliksi** kahdessa kirjeessään. Samalla tavalla Pietaria kuvataan Uuden Testamentin muissa osissa, ja Paavali sitä paitsi kirjoittaa, että Pietari oli saanut Herralta tehtäväksi olla **juutalaisten** apostoli, ei siis pakanoiden kuten esimerkiksi Roomassa. Kuitenkin asiat voivat olla niin, että Pietari tuli Roomaan ja mahdollisesti kuoli siellä, mutta tätä ei mainita mitään Raamatussa.

Tämän päivän historioitsijat uskovat, että Pietari oli Roomassa korkeintaan kolme tai neljä vuotta, erotukseksi katolisesta kirkosta, joka mielellään mainitsee Pietarien olleen piispa ja paavi siellä ainakin 25 vuotta. Katolinen kirkko ajattelee myös, että Pietari kärsi siellä marttyyrikuoleman vuonna 66. Jos nyt Pietari olisi ollut Rooman piispa ja paavi 25 vuotta – niin kuin katolinen kirkko opettaa – niin se tarkoittaa, että Pietarin olisi täytynyt tulla Roomaan viimeistään vuonna 41. Mutta vuonna 49 pidettiin ensimmäinen apostolien kokous Jerusalemissa (josta kerrotaan Apostolien tekojen 15. luvussa). Silloin oli syntynyt kiistaa ensimmäisten kristittyjen kesken, joka koski uskoon tulleita pakanoita, pitikö heitä ympärileikata vai ei. Apostolien teot kertovat, että Paavali ja Barnabas päättivät silloin matkustaa apostolien ja vanhinten luo **Jerusalemiin** neuvottelemaan heidän kanssaan, ja näiden joukossa oli tietysti mukana Pietari. Siis juuri Paavali ja Barnabas matkustivat Jerusalemiin, ei Pietari. Ei missään kohdassa Uudessa Testamentissa anneta mitään muuta tietoa kuin, että Pietari oleskeli juuri Jerusalemissa. Ei voi myöskään sanoa, että Pietari oli piispa tai korkein johtaja Jerusalemin seurakunnassa. Mainitussa apostolien kokouksessa Jerusalemissa ei Pietari ollut se, joka antoi viimeisen määräyksen vaan apostoli Jaakob esitti ehdotuksen siitä, kuinka kiista ratkaistaisiin.

Roomalaiskirje antaa samaa tietoa, mitä tulee Pietariin. Rooman kristityille osoittamansa kirjeen lopussa Paavali lähettää henkilökohtaisia terveisiä 27 nimeltä mainitulle henkilölle sekä joillekin muille. Mutta Paavali ei mainitse ainoatakaan kertaa Pietaria nimeltä. Eikö hänen olisi pitänyt tehdä niin, jos Pietari olisi ollut Rooman kristittyjen johtaja? Eikö hänen olisi pitänyt mainita Pietari **jossakin kohden** kirjeessään Rooman kristityille siinä tapauksessa? Ja olisiko Paavali todella kirjoittanut ja opettanut Rooman kristittyjä, jos apostoli Pietari oli paikalla? Apostolien tekojen viimeisessä luvussa voidaan lukea siitä, kuinka Paavali saapuu Roomaan, mutta mitään ei mainita siitä, oliko Pietari niiden veljien joukossa, jotka tulivat tapaamaan häntä ennemmin tai myöhemmin. Paavali joutui sitten kotiaarestiin ja tänä aikana hän kirjoitti useita tunnetuista kirjeistään. Ei myöskään silloin hän mainitse sitä, että Pietari olisi ollut hänen läheisyydessään.

Kun lukee Uuden Testamentin tekstejä keskittyen opetuslapsen ja apostoliin Pietariin, niin ei saa vaikutelmaa siitä, että Pietari oli ensimmäisen seurakunnan tai yleensä kristikunnan johtaja – niin kuin katolinen kirkko opettaa – tai että Pietari oleskelisi Roomassa. Pietaria ei ollenkaan mainita Apostolien tekojen 15. luvun jälkeen, mitä voi pitää kummallisena, jos lähtee liikkeelle katolisesta opista. Katolisen kirkon historiakirjoituksen mukaan asioiden olisi pitänyt olla niin, että juuri sinä aikana Pietari olisi vaikuttanut Rooman piispana ja paavina. Mutta

Raamatun mukaan Pietari oli yksi kahdestatoista apostolista ja hän pysyi apostolina koko elinaikansa. Hän oli saanut olla mukana monissa erityisissä tapahtumissa yhdessä Jeesuksen kanssa. Nämä tapahtumat olivat leimanneet häntä, ei vähiten se, kun hän kielsi Jeesuksen. Niinpä mieluummin se vaatimattomuus, joka Pietarissa oli, teki hänestä suuren, ei mikään keksitty virka Roomassa.

Tavallinen vastaan väittäminen

Yksi Raamatun kohta, jonka monet katoliset nostavat esiin tukeakseen ajatusta, että Pietari on kirkon vahva kallio ja ensimmäinen paavi on tämä:

Matt. 16:15–19: "Hän [Jeesus] sanoi heille: "Kenenkä te sanotte minun olevan?" Simon Pietari vastasi ja sanoi: "Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika". Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Autuas olet sinä, Simon, Joonaan poika, sillä ei liha eikä veri ole sitä sinulle ilmoittanut, vaan minun Isäni, joka on taivaissa. Ja minä sanon sinulle: sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani, ja tuonelan portit eivät sitä voita. Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet, ja minkä sinä sidot maan päällä, se on oleva sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on oleva päästetty taivaissa.'" "

Tässä on monta asiaa osoitettavana. Jos laitamme sisään sanoja kreikankielisestä perustekstistä "Pietarille" ja "kalliolle", niin jae voidaan lukea näin:

Matt 16:18: "Sinä olet *petros*, ja tälle *petra* minä rakennan seurakuntani."

Siinä on siis kaksi erilaista sanaa. *Petros* tarkoittaa kiveä, ja *petra* tarkoittaa kalliota. Jeesus antaa tämän nimen *Petros* opetuslapselle, jonka aiempi nimi oli ollut Simon. Mutta sanalla *petra* Jeesus on voinut tarkoittaa/osoittaa itseään, koska Jeesus on kallio ja kulmakivi seurakunnassaan. Vaihtoehtoisesti voidaan Pietarin tunnustus ('Sinä olet Messias, elävän Jumalan Poika') nähdä sinä kalliona, jolle Jeesus rakentaisi seurakuntansa. Olivatpa asiat miten hyvänsä, Pietari vahvistaa ensimmäisessä kirjeessään itse näkemystä **Jeesuksesta** kulmakivenä:

1. Piet. 2:4: "Ja tulkaa hänen tykönsä, **elävän kiven** tykö, jonka ihmiset tosin ovat hyljänneet, mutta joka Jumalan edessä on valittu, kallis."

1. Piet. 2:7: "Teille siis, jotka uskotte, se on kallis, mutta niille, jotka

eivät usko, on se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, tullut **kulmakiveksi**"

Ja Paavali kirjoitti Jeesuksesta:

Room. 9:33: "Katso, minä panen Siioniin loukkauskiven ja kompastuksen kallion[*petra*], ja joka häneen [Jeesus-kallioon] uskoo, se ei häpeään joudu."

Mutta eikös Pietarilla itsellään olisi ollut avaimet taivasten valtakuntaan Matt. 16:19 mukaan? Ei, vaikkakin Jeesus sanoi näin Pietarille, niin se koskee kaikkia Jumalan seurakunnassa, minkä näemme kohdasta Matt. 18:18 (myös Joh. 20:23):

"Totisesti minä sanon teille: kaikki, minkä **TE** sidotte maan päällä, on oleva sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä **TE** päästätte maan päällä, on oleva päästetty taivaassa."

Huomaa nyt, että Raamatun jae, jossa Jeesus antaa Simonille nimen Petrus ja sanoo, että Hän rakentaa seurakuntansa tälle kalliolle, on esillä vain Matteuksen evankeliumissa. Katolinen kirkko on toisin sanoen ottanut yhden ainoan jakeen tuekseen valtavan painavalle opille paaviudesta voimatta vahvistaa tulkintaa toisilla vastaavilla Raamatun jakeilla. Ei ole hyvää teologiaa tehdä sillä tavoin. Raamatun sanan historiallisten tosiasioiden ja terveen järjen valossa voi melko helposti todeta, että katolisen kirkon opit paaviudesta ja Rooman piispan virasta ovat ihmisten keksintöjä, aivan kuten moni muukin asia tässä giganttisessa instituutiossa!

Tähän täytyy lisätä, että ei kukaan kirkkoisista nähnyt Pietaria sinä kalliona, jolle Jumalan seurakunta (Kirkko) rakennettaisiin. Ei kukaan heistä kutsunut Roomaan piispaa "kallioksi" eikä kukaan heistä ollut sitä mieltä, että ainoastaan Rooman piispalla olisi avaimet taivasten valtakuntaan. He kaikki näkivät, että Jeesuksen Kristuksen, tai uskon Häneen, ainoana kalliona, jolle seurakunta rakennettaisiin. Kaikissa kirkolliskokouksissa (konsiileissa), Nikeasta (Turkissa) vuonna 325 Konstanziin (Saksassa) vuonna 1414, vallitsi näkemys siitä, että Jeesus Kristus oli seurakunnan perustus, toisin sanoen kallio, jolle Jeesus itse rakentaisi seurakuntansa.

/Lennart / Suomennos 31.1.2016 Sylvi Hänninen

Lähteet:

- André Thomas-Brès, *Templets förhänge – åter på plats?*

- Peter de Rosa, *Vicars of Christ – The dark side of the papacy*
- m.m.

[Lennart blogi](#)